

Επίκαιρα

Θέματα Συνταγματικού Δικαίου

Υπεύθυνος ύλης: Ξενοφών Κοντιάδης

Σεπτέμβριος 2012, Τεύχος 17

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Άρθρα

- «Γιατί οι προεδρικές εκλογές στις ΗΠΑ θα κριθούν από τους μη ενημερωμένους, αναποφάσιτους ψηφοφόρους»,
Ilya Somin
- «Η επιστροφή των δικαστών»,
Ξενοφών Κοντιάδης
- «Τώρα αρχίζει η παραγραφή»,
Πέτρος Παραράς
- «Πότε υποχρεούται η Κυβέρνηση να ζητήσει ψήφο εμπιστοσύνης;»,
Φίλιππος Σπυρόπουλος

Νέες δραστηριότητες του Κέντρου Ευρωπαϊκού Συνταγματικού Δικαίου – Ιδρύματος Θεμιστοκλή και Δημήτρη Τσάτσου

Προγράμματα – Μελέτες

- «Αξιολόγηση της βάσης δεδομένων του EIGE για θέματα ισότητας των φύλων»
- «Καταγραφή πληροφοριών σχετικά με την επίδραση της οικονομικής κρίσης στην ισότητα των φύλων»

Νέα βιβλία

X. Contiades (Ed.), «Engineering Constitutional Change. A Comparative Perspective on Europe, Canada and the USA», Routledge 2012, 488 σελ.

Γιατί οι προεδρικές εκλογές στις ΗΠΑ θα κριθούν από τους μη ενημερωμένους, αναποφάσιτους ψηφοφόρους

Ilya Somin, Καθηγητής Συνταγματικού Δικαίου, Νομική Σχολή Πανεπιστημίου George Mason

Σε πρόσφατο άρθρο του ο πολιτικός αναλυτής Sean Trende εξηγεί τους λόγους για τους οποίους η τρέχουσα κατάσταση της οικονομίας είναι πιθανόν να οδηγήσει σε ένα οριακό εκλογικό αποτέλεσμα τον Νοέμβριο. Πολλοί αναλυτές εκτιμούν ότι ο Romney θα έπρεπε να ηγείται πολύ καλύτερα λαμβάνοντας υπόψιν την κατάσταση της οικονομίας. Πράγματι, ο Romney δεν είναι χαρισματικός υποψήφιος. Αλλά, σύμφωνα με τον Trende, η απόδοσή του με βάση τις δημοσκοπήσεις αντιστοιχεί με τα κλασικά οικονομικά μοντέλα προσέγγισης των προεδρικών εκλογών. Η οικονομία δεν ανθεί. Όμως έχει υπάρξει κάποια ανάκαμψη μετά το 2009, επαρκής για να αυξήσει τις πιθανότητες επανεκλογής του Barack Obama με οριακό αποτέλεσμα. Κατά τον Trende, το 2012 απλά δεν είναι μια χρονιά σαν το 2008 ή το 1980, τις δύο χειρότερες της πρόσφατης ιστορίας για τις προεδρικές θητείες ως προς όλα τα πεδία πολιτικής. Και βέβαια δεν αποτελεί έτος υψηλής οικονομικής ανάπτυξης όπως το 1984, το 1964, ή το 1972. Αντίθετα, αποτελεί μια μέση χρονιά, όπου η οικονομία κινείται με αργό ρυθμό χωρίς να συρρικνώνεται. Τέτοιες χρονιές κατά κανόνα οδηγούσαν σε οριακές εκλογές...

Ας το δούμε λοιπόν ως έξης: Το 1980, ο Jimmy Carter δεν μπορούσε να βρει κάποιο επιχείρημα υπέρ της επανεκλογής του που να απευθύνεται σε ένα κοινό ευρύτερο από τη βάση των Δημοκρατικών. Το 1984, ο Walter Mondale απλά δεν μπορούσε να βρει και πολλά επιχειρήματα για να ξεφορτωθεί τον Ronald Reagan. Φέτος, ο Barack Obama και ο Mitt Romney διαθέτουν εξίσου πειστικά επιχειρήματα. Είναι προφανές ότι η κατάσταση μπορεί να μεταβληθεί εάν η οικονομία βελτιωθεί ή χειροτερεύσει σημαντικά κατά τη διάρκεια των επόμενων εβδομάδων ή εάν ξεσπάσει κάποιο πολιτικό σκάνδαλο ή μια

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Άρθρα

- «Γιατί οι προεδρικές εκλογές στις ΗΠΑ θα κριθούν από τους μη ενημερωμένους, αναποφάσιστους ψηφοφόρους», Ilya Somin
- «Η επιστροφή των δικαστών», Ξενοφών Κοντιάδης
- «Τώρα αρχίζει η παραγραφή», Πέτρος Παραράς
- «Πότε υποχρεούται η Κυβέρνηση να ζητήσει ψήφο εμπιστοσύνης;», Φίλιππος Σπυρόπουλος

κρίση στην εξωτερική πολιτική. Αν δεν υπάρξει μια τέτοια δραματική αλλαγή, η αναμέτρηση θα κριθεί από μια μικρή μερίδα αναποφάσιστων ψηφοφόρων, οι οποίοι δεν ανήκουν σε κανένα από τα δύο κόμματα. Αυτοί οι πραγματικά «ανεξάρτητοι» ψηφοφόροι συμβαίνει να έχουν μακράν το χαμηλότερο επίπεδο πολιτικής ενημέρωσης σε σύγκριση με κάθε άλλη μερίδα του εκλογικού σώματος.

Ο μέσος όρος των αναποφάσιστων ψηφοφόρων γνωρίζει πολύ λιγότερα για την πολιτική από ό,τι οι υπόλοιποι ψηφοφόροι. Φυσικά, όπως και σε όλες τις γενικεύσεις που βασίζονται σε στατιστικά στοιχεία, υπάρχουν εξαιρέσεις. Υπάρχουν και αναποφάσιστοι που έχουν γνώσεις περί πολιτικής, δεν αποτελούν όμως τον κανόνα. Σύμφωνα με πολλές μελέτες οι αναποφάσιστοι, δηλαδή όσοι ανήκουν ιδεολογικά στο κέντρο και δεν ταυτίζονται με κανένα κόμμα, συγκαταλέγονται ανάμεσα στους πιο αδαείς πολιτικά.

Γιατί όμως οι αναποφάσιστοι τείνουν να είναι σε τέτοιο βαθμό λιγότερο ενημερωμένοι από τους υπόλοιπους; Ο πειρασμός να τους θεωρήσει κάνεις ανόητους είναι μεγάλος. Η άγνοια, όμως, δεν είναι το ίδιο πράγμα με την ανοησία. Ακόμη και ιδιαίτερα έξυπνοι άνθρωποι αναπόφευκτα έχουν άγνοια για πολλά ζητήματα. Μάλιστα, για πολλούς ψηφοφόρους η πολιτική άγνοια είναι σε σημαντικό βαθμό ορθολογική. Σε κάποιο βαθμό η άγνοια των αναποφάσιστων ψηφοφόρων εξηγείται από το γεγονός ότι ο μέσος όρος του μορφωτικού τους επιπέδου είναι χαμηλότερος εκείνων που είναι αφοσιωμένοι σε κάποιο πολιτικό κόμμα, και το μορφωτικό επίπεδο συσχετίζεται με την πολιτική ενημέρωση. Όμως πολύ σημαντικό παράγοντα αποτελεί επίσης η έλλειψη ενδιαφέροντος για την πολιτική την οποία επιδεικνύουν και σύμφωνα με τις περισσότερες μελέτες το ενδιαφέρον για την πολιτική αποτελεί ένδειξη πολιτικής ενημέρωσης ισχυρότερη από κάθε άλλη παράμετρο, συμπεριλαμβανομένης της εκπαίδευσης, του εισοδήματος, του φύλου κ.λπ. Η έλλειψη ενδιαφέροντος είναι αυτό που κυρίως τους αποτρέπει από το να αναπτύξουν ισχυρές ιδεολογικές ή κομματικές δεσμεύσεις. Η ανυπαρξία ισχυρών κινήτρων για την πολιτική ενημέρωση με στόχο να καταστεί κανείς καλύτερος ψηφοφόρος φαίνεται να υπονοεί ότι εκείνοι που αποκτούν τέτοια γνώση έχουν διαφορετικά κίνητρα. Διασκεδάζουν με την πολιτική και τους αρέσει να υποστηρίζουν την πολιτική τους «ομάδα». Κατά τον ίδιο τρόπο, όσοι έχουν τις περισσότερες αθλητικές γνώσεις είναι εκείνοι στους οποίους αρέσει να παρακολουθούν αγώνες και είναι αφοσιωμένοι στις ομάδες τους. Οι αναποφάσιστοι, καθώς δεν βρίσκουν ιδιαίτερα ενδιαφέρουσα την πολιτική και εξ ορισμού δεν έχουν αφοσίωση σε κάποιο πολιτικό κόμμα, έχουν και πολύ μικρότερο ενδιαφέρον να αναζητήσουν

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Άρθρα

- «Γιατί οι προεδρικές εκλογές στις ΗΠΑ θα κριθούν από τους μη ενημερωμένους, αναποφάσιστους ψηφοφόρους», Ilya Somin
- «Η επιστροφή των δικαστών», Ξενοφών Κοντιάδης
- «Τώρα αρχίζει η παραγραφή», Πέτρος Παραράς
- «Πότε υποχρεούται η Κυβέρνηση να ζητήσει ψήφο εμπιστοσύνης;», Φίλιππος Σπυρόπουλος

πολιτική ενημέρωση σε σύγκριση με τους οπαδούς των κομμάτων.

Όσα γράφω για την άγνοια των αναποφάσιστων δεν πρέπει να ερμηνευθούν ως έπαινος των ψηφοφόρων που είναι αφοσιωμένοι σε κάποιο κόμμα. Παρά το γεγονός ότι έχουν πολύ ευρύτερη πολιτική ενημέρωση από τους αναποφάσιστους, υπάρχει πολύ μεγαλύτερη πιθανότητα να είναι ιδιαίτερα μεροληπτικοί στην αξιολόγηση της πληροφόρησης που έχουν και συχνά συμπεριφέρονται ως πολιτικοί οπαδοί χωρίς να τους ενδιαφέρει η αναζήτηση της αλήθειας.

<http://www.volokh.com>, 26/8/2012

(επιλογή-μετάφραση: Αλκμήνη Φωτιάδου)

Η επιστροφή των δικαστών

Ξενοφών Κοντιάδης, Καθηγητής Δημοσίου Δικαίου, Κοσμήτορας Σχολής Κοινωνικών Επιστημών Πανεπιστημίου Πελοποννήσου, Επιστ. Δ/ντης Κέντρου Ευρωπαϊκού Συνταγματικού Δικαίου

Η θέση του δικαστή μπροστά στις περιοριστικές πολιτικές δεν είναι εύκολη. Το ερώτημα εάν έχει την ισχύ, το σθένος και τη νομιμοποίηση να ανατρέψει κοινοβουλευτικές αποφάσεις που συνοδεύουν διεθνείς δεσμεύσεις της χώρας έναντι των δανειστών, με ευρύτατες συνέπειες για το μέλλον μίας χώρας, δεν μπορεί να απαντηθεί με προσφυγή στις παραδοσιακές θεωρίες της συνταγματικής επιστήμης. Ο ρόλος του δικαστή συνίσταται στην προστασία των συνταγματικών δικαιωμάτων από παραβιάσεις της νομοθετικής και της εκτελεστικής εξουσίας. Όμως η ερμηνεία και εφαρμογή των δικαιωμάτων φαίνεται να επηρεάζεται, ρητά αλλά συνήθως με λανθάνοντα τρόπο, από τις έκτακτες συνθήκες και τον δημοσιονομικό εκτροχιασμό.

Όταν το Συνταγματικό Δικαστήριο της Λετονίας έκρινε πριν από τρία χρόνια αντισυνταγματική σειρά νομοθετικών ρυθμίσεων στο πλαίσιο της υπαγωγής της χώρας σε δανεισμό από το ΔΝΤ, πολλοί θεώρησαν ότι ο δικαστής μπορεί να υπερασπιστεί τη συνταγματική νομιμότητα. Οι αντίπαλοι του Μνημονίου στην Ελλάδα έκαναν σημαία τη λετονική νομολογία. Ίσως αγνοούσαν ότι τα σκληρά περιοριστικά μέτρα τελικά εφαρμόστηκαν, οι Λετονοί δικαστές «τιμωρήθηκαν» με βίαιες μισθολογικές περικοπές, περίπου 25% του ενεργού πληθυσμού μετανάστευσε, ενώ η χώρα προβάλλεται από τη Τρόικα ως πρότυπο συμμόρφωσης στους νεοφιλελεύθερους πειραματισμούς του ΔΝΤ και ως παράδειγμα προς μίμηση για

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Άρθρα

- «Γιατί οι προεδρικές εκλογές στις ΗΠΑ θα κριθούν από τους μη ενημερωμένους, αναποφάσιτους ψηφοφόρους», Ilya Somin
- «Η επιστροφή των δικαστών», Ξενοφών Κοντιάδης
- «Τώρα αρχίζει η παραγραφή», Πέτρος Παραράς
- «Πότε υποχρεούται η Κυβέρνηση να ζητήσει ψήφο εμπιστοσύνης;», Φίλιππος Σπυρόπουλος

την Ελλάδα! Οι δικαστές δεν κατόρθωσαν να εμποδίσουν την κατάρρευση του βιοτικού επιπέδου, την έξαρση της ακραίας φτώχειας και τη συρρίκνωση των κοινωνικών δικαιωμάτων.

Πριν από λίγες μέρες το Ειρηνοδικείο Αθηνών εξέδωσε μία καλογραμμένη απόφαση, αντίθετη προς την αντίστοιχη περί Μνημονίου απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας, κρίνοντας αντισυνταγματικό το Μνημόνιο ως προς τις οριζόντιες μισθολογικές περικοπές. Σχεδόν ταυτόχρονα το Συνταγματικό Δικαστήριο της Πορτογαλίας έκρινε αντισυνταγματική την κατάργηση του 13ου και 14ου μισθού. Πρόκειται για μία εντυπωσιακή «επιστροφή» των δικαστών, που κάποιοι βιάστηκαν να θεωρήσουν ως προπομπό ανατροπής της εφαρμοστικής των δανειακών συμβάσεων νομοθεσίας.

Ωστόσο η πραγματικότητα είναι πιο περίπλοκη. Στην Πορτογαλία το Συνταγματικό Δικαστήριο έσωσε μεν την «αξιοπρέπεια» του, αφού επί 2 χρόνια κατηγορούνταν ότι παραμένει απλός θεατής μπροστά στις πολιτικές λιτότητας, αλλά δεν ανέτρεψε το συνολικό πλέγμα των παρεμβάσεων που επέβαλε η δανειακή σύμβαση, περιοριζόμενο απλώς σε ένα ζήτημα που προκάλεσε ιδιαίτερη κοινωνική αποδοκιμασία. Στην Ελλάδα, όλοι γνωρίζουν ότι οι πιθανότητες να περάσει «αλώβητη» από τον Άρειο Πάγο η απόφαση του Ειρηνοδικείου είναι περιορισμένες.

Παρ' όλα αυτά, το γεγονός ότι ο δικαστής αντιστέκεται στην υποβάθμισή του σε παρατηρητή των νομοθετικών επιλογών συνιστά μία σημαντική εξέλιξη. Ήδη σε κάποιες αποφάσεις του το Συμβούλιο της Επικρατείας έκρινε αντισυνταγματικές επιμέρους ρυθμίσεις, όπως τη διακοπή ηλεκτροδότησης λόγω μη καταβολής του έκτακτου φόρου ακίνητης περιουσίας. Η κυριότερη συνέπεια της επιστροφής των δικαστών είναι πάντως ότι ο νομοθέτης εμπεδώνει σταδιακά την υποχρέωσή του όταν θεσπίζει περιοριστικά μέτρα να λαμβάνει σοβαρά υπόψη τις συνταγματικές επιταγές.

πηγή: Εφημερίδα «ΕΘΝΟΣ», 17/7/2012

Τώρα αρχίζει η παραγραφή

Πέτρος Παραράς, Επίτιμος Αντιπρόεδρος του Συμβουλίου της Επικρατείας και Ομότιμος Καθηγητής Συνταγματικού Δικαίου

Κατά την συζήτηση στη Βουλή επί των προγραμματικών δηλώσεων, ο αρχηγός των “Ανεξάρτητων Ελλήνων” Παν. Καμμένος υποστήριξε (7.7.2012) ότι η προηγούμενη Βουλή που προέκυψε από τις εκλογές της 6ης Μαΐου διαλύθηκε, τελικώς, λόγω αδυναμίας σχηματισμού κοινοβουλευτικής

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Άρθρα

- «Γιατί οι προεδρικές εκλογές στις ΗΠΑ θα κριθούν από τους μη ενημερωμένους, αναποφάσιτους ψηφοφόρους», Ilya Somin
- «Η επιστροφή των δικαστών», Ξενοφών Κοντιάδης
- «Τώρα αρχίζει η παραγραφή», Πέτρος Παραράς
- «Πότε υποχρεούται η Κυβέρνηση να ζητήσει ψήφο εμπιστοσύνης;», Φίλιππος Σπυρόπουλος

κυβέρνησης, κατ' ουσίαν όμως με σκοπό να παραγραφούν αδικήματα εσχάτης προδοσίας που τυχόν διεπράχθησαν κατά την προηγούμενη βουλευτική περίοδο που άρχισε με τις εκλογές της 4ης Οκτωβρίου 2009, τάχθηκε δε υπέρ της άποψης ότι τα αδικήματα αυτά έχουν όντως παραγραφεί. Η τοποθέτηση αυτή ούτε ως πολιτική μπορεί να ερμηνευθεί, ενόψει των αντίθετων προεκλογικών εξαγγελιών του παραπάνω κόμματος, ούτε όμως και ως νομική, διότι δεν νοείται να ερμηνεύεται το Σύνταγμα κατά τρόπο πιο φιλικό για πολιτικούς που ενδεχομένως παρενόμησαν. Στο δεύτερο σημείο αναφέρονται τα κατωτέρω.

Τα προηγθέντα πολιτικά γεγονότα είναι γνωστά. Η Βουλή της ΙΓ' Περιόδου που προέκυψε από τις εκλογές της 4ης Οκτωβρίου 2009 διελύθη, ύστερα από δύομισυ χρόνια θυελλώδους βίου, με το διάταγμα 40/11.4.2012, κατόπιν προτάσεως της Κυβέρνησης Παπαδήμου που είχε λάβει ψήφο εμπιστοσύνης από την Βουλή, με το ίδιο δε διάταγμα προκηρύχθηκαν εκλογές για την 6η Μαΐου 2012, καθώς και σύγκλιση της νέας Βουλής για την 17η Μαΐου 2012, όπου έλαβε χώρα και η ορκωμοσία των βουλευτών.

Δοθέντος, όμως, ότι στο διάστημα που επακολούθησε από την 6η Μαΐου μέχρι την 17η Μαΐου δεν επετεύχθη ο σχηματισμός βιώσιμης κυβέρνησης με μία από τις διαδικασίες που προβλέπει το άρθρο 37Σ, ο ΠτΔ με νεώτερο διάταγμα (72/19.5.2012) διέλυσε την Βουλή της ΙΔ' Περιόδου, η οποία είχε αρχίσει από την ημέρα διενέργειας των εκλογών της 6ης Μαΐου (άρθρ. 53§1Σ) και προκήρυξε νέες εκλογές για την 17η Ιουνίου. Σχηματίστηκε αμέσως μετά "Κυβέρνηση Συνα Έχει αρχίσει, λοιπόν, η Πρώτη τακτική σύνοδος της ΙΕ' Περιόδου και τίθεται το ερώτημα αν η μεσολαβήσασα και θνησιγενής ΙΔ' Περίοδος λαμβάνεται υπόψιν για τυχόν "παραγραφές" ποινικών αδικημάτων που διεπράχθησαν από μέλη της Κυβέρνησης που ήταν στην εξουσία κατά την διάρκεια της ΙΓ' Περιόδου (4.10.2009→). Η απάντηση είναι ότι η ατυχήσασα ΙΔ' Περίοδος δεν μπορεί να ληφθεί υπόψιν και αντικρούεται η άποψη περί "παραγραφής", όπως προκύπτει από την ερμηνεία του Συντάγματος.

Ειδικότερα, στο άρθρο 86Σ, όπως αναθεωρήθηκε το 2001 (κείμενο τελείως αντιδημοκρατικό, αφού εξασφαλίζει ουσιαστικά πλήρη ατιμωρησία για όλα τα μέλη της Κυβέρνησης, και για την κατάργησή του και μόνον αξίζει να ξεκινήσει, το επόμενο έτος, η διαδικασία αναθεώρησης του Συντάγματος) ορίζεται ότι: «§1. Μόνον η Βουλή έχει την αρμοδιότητα να ασκεί δίωξη κατά όσων διατελούν ή διετέλεσαν μέλη της Κυβέρνησης ή Υφυπουργοί για ποινικά αδικήματα που τέλεσαν κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, όπως νόμος ορίζει», συμπληρώνεται δε η διάταξη αυτή

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Άρθρα

- «Γιατί οι προεδρικές εκλογές στις ΗΠΑ θα κριθούν από τους μη ενημερωμένους, αναποφάσιτους ψηφοφόρους», Ilya Somin
- «Η επιστροφή των δικαστών», Ξενοφών Κοντιάδης
- «Τώρα αρχίζει η παραγραφή», Πέτρος Παραράς
- «Πότε υποχρεούται η Κυβέρνηση να ζητήσει ψήφο εμπιστοσύνης;», Φίλιππος Σπυρόπουλος

με την παράγρ. 3 εδ. ε' του ίδιου άρθρου, όπου αναφέρεται ότι: « Η Βουλή μπορεί να ασκήσει την κατά την παράγραφο 1 αρμοδιότητά της μέχρι το πέρας της δεύτερης τακτικής συνόδου της βουλευτικής περιόδου που αρχίζει μετά την τέλεση του αδικήματος».

Από τις παρατεθείσες διατάξεις προκύπτουν τα ακόλουθα: κατά πρώτον δεν πρόκειται περί είδους “παραγραφής”, όπως δημοσιογραφικά αναφέρεται. Ορθότερα, πρόκειται περί αποσβεστικής προθεσμίας (βλ. απόφ. Ειδικού Δικαστ. άρθρ. 86Σ αριθμ. 9/90, in Παραράς- Corpus III, 1999, σελ. 223-226), διότι με το πέρας της δεύτερης συνόδου παύει απλώς η κατά χρόνον περιορισμένη αρμοδιότητα της Βουλής να κινήσει την δίωξη (βλ. και στον Ευάγγ. Βενιζέλο, Μαθήματα Συντ. Δικ., 2008, σελ.566).

Περαιτέρω, για την έναρξη και συμπλήρωση της “παραγραφής” αυτής, δεν αρκεί ότι μετά την λήξη της βουλευτικής περιόδου, εντός της οποίας διεπράχθησαν τυχόν αδικήματα, διεξήχθησαν, κατά το Σύνταγμα, βουλευτικές εκλογές και άρχισε έτσι, τυπικά, η νέα βουλευτική περίοδος. Πρέπει, περαιτέρω, η νέα Βουλή που θα προκύψει να έχει την ευχέρεια, εφόσον υπάρχουν ενδείξεις, να κινήσει τις διαδικασίες που προβλέπονται στις άλλες διατάξεις του άρθρου 86Σ. Δηλαδή πρόταση άσκησης δίωξης που υποβάλλεται από τριάντα τουλάχιστον βουλευτές, απόφαση της Βουλής για την συγκρότηση ειδικής κοινοβουλευτικής επιτροπής που θα διενεργήσει προκαταρκτική εξέταση, νέα απόφαση της Βουλής για την άσκηση ή μη δίωξης. Οι ενέργειες δε αυτές πρέπει να ξεκινήσουν – αυτός μόνον ο χρόνος παρέχεται στη Βουλή – εντός των δύο πρώτων και συνεχόμενων βουλευτικών τακτικών συνόδων της νέας βουλευτικής Περιόδου, η δε Βουλή μπορεί να ασκήσει την δίωξη μέχρι τον τερματισμό της δεύτερης τακτικής συνόδου.

Με άλλες λέξεις, το Σύνταγμα εννοεί, ως επόμενη βουλευτική Περίοδο, εκείνην η οποία θα διαρκέσει τουλάχιστον δύο τακτικές συνόδους, ώστε στο διάστημα αυτό η Βουλή να έχει την χρονική άνεση να ασκήσει ενδεχομένως δίωξη.

Εν προκειμένω, μετά τις εκλογές της 6ης Μαΐου δεν κατέστη δυνατόν να σχηματισθεί Κυβέρνηση που να απολαύει της εμπιστοσύνης της Βουλής και να ξεκινήσουν οι εργασίες της. Έτσι, η Βουλή αυτή δεν λειτούργησε και υποχρεωτικώς διαλύθηκε την 19η Μαΐου και μαζί της και η ΙΔ' Περίοδος. Άρα η εφαρμογή του άρθρου 86Σ ήταν νομικώς αδύνατη και καμιά “παραγραφή” δεν άρχισε ούτε και συμπληρώθηκε.

Για αδικήματα, λοιπόν, που τυχόν διεπράχθησαν από τον Οκτώβριο του 2009 μέχρι την 11η Απριλίου 2012, οπότε και διελύθη εκείνη η Βουλή, η “παραγραφή” έχει αρχίσει να τρέχει από την 17η Ιουνίου, ήδη δε διατρέχουμε την πρώτη τακτική

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Άρθρα

- «Γιατί οι προεδρικές εκλογές στις ΗΠΑ θα κριθούν από τους μη ενημερωμένους, αναποφάσιστους ψηφοφόρους», Ilya Somin
- «Η επιστροφή των δικαστών», Ξενοφών Κοντιάδης
- «Τώρα αρχίζει η παραγραφή», Πέτρος Παραράς
- «Πότε υποχρεούται η Κυβέρνηση να ζητήσει ψήφο εμπιστοσύνης;», Φίλιππος Σπυρόπουλος

βουλευτική σύνοδο αμέσως μετά τις εκλογές (άρθρ. 53§1Σ), η δε δεύτερη τακτική σύνοδος θα αρχίσει υποχρεωτικώς την πρώτη Δευτέρα του προσεχούς Οκτωβρίου, οπότε η Βουλή συνέρχεται αυτοδικαίως για τα ετήσια έργα της(άρθρ. 64Σ). Κατά το Σύνταγμα, η διάρκεια της δεύτερης αυτής τακτικής συνόδου δεν μπορεί να είναι συντομότερη από πέντε μήνες. Θεωρητικά, όμως, η σύνοδος αυτή μπορεί να διαρκέσει μέχρι την πρώτη Δευτέρα του επόμενου Οκτωβρίου 2013. Αυτό είναι και το απώτατο σημείο για να λάβει η Βουλή την όποια απόφασή της, άλλως οι παρανομήσαντες θα μείνουν στο απυρόβλητο.

Αν δε οι εργασίες της παρούσης πρώτης τακτικής συνόδου λήξουν, διότι θα λειτουργήσουν ενδεχομένως θερινά Τμήματα της Βουλής (θεωρώ ότι ο υπολειπόμενος χρόνος, το πρόσθετο χρήμα για βουλευτικές αποζημιώσεις και η σπουδαιότητα των νομοσχεδίων που πρέπει να ψηφισθούν καθιστούν πολυτέλεια για φέτος την λειτουργία Τμημάτων), η δεύτερη τακτική σύνοδος αρχίζει, όπως αναφέρθηκε, εν πάσει περιπτώσει από την πρώτη Δευτέρα του προσεχούς μηνός Οκτωβρίου. Διαλύονται, λοιπόν, και οι σχετικές ανησυχίες του Γ. Μπουρδάρα (“Λειτουργία Βουλής με θερινά τμήματα”, Καθημερινή, 14.7.2012), ως προς το αν τα θερινά τμήματα θα μπορούσαν να επηρεάσουν τον χρόνο παραγραφής.

Κλείνω με την παράθεση μιας αξιοπρόσεκτης περικοπής επιφανούς Ελβετού ιστορικού: «Όταν εγκληματείς υπέρ των συμφερόντων (του μεγαλείου, της αίγλης, της ισχύος) του συνόλου, τα εγκλήματά σου παραγράφονται, ιδίως αν πρόκειται για την αθέτηση κάποιας εκβιαστικής πολιτικής συμφωνίας, εφ’ όσον το δημόσιο συμφέρον προηγείται πάντοτε και υπερέχει... Όλα εξαρτώνται εν προκειμένω από την επιτυχία. Όταν τα εγκλήματά σου δεν αποβαίνουν υπέρ του συνόλου, δεν παραγράφονται. Οι μεγάλοι ευεργέτες του δημόσιου βίου – και μόνον αυτοί – δικαιούνται χάριτος για τα εγκλήματα του ιδιωτικού τους βίου. Τους συγχωρούνται επίσης προσωπικές αδυναμίες και πάθη, με το σκεπτικό πως αυτά δεν είναι παρά έκφραση μιας βιολογικής υπερέντασης άγνωστης στους κοινούς θνητούς. Έχοντας έκτακτες εξουσίες αντιμετωπίζουν και έκτακτους πειρασμούς – έτσι τουλάχιστον πιστεύεται – γι’ αυτό και κρίνονται πολλές φορές με μεγαλύτερη επιείκεια. Συνυπολογίστε και την αδιαμφισβήτητη συγγένεια της ιδιοφυΐας με την παράνοια» (= Jacob Burckhardt, Οι Μεγάλοι της Ιστορίας, εκδ. Ροές, Αθήνα 2010, σελ. 87-88 = αναφέρεται στους μεγάλους ηγέτες).

πηγή: Εφημερίδα «ΒΡΑΔΥΝΗ», 28/7/2012

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Άρθρα

- «Γιατί οι προεδρικές εκλογές στις ΗΠΑ θα κριθούν από τους μη ενημερωμένους, αναποφάσιτους ψηφοφόρους», Ilya Somin
- «Η επιστροφή των δικαστών», Ξενοφών Κοντιάδης
- «Τώρα αρχίζει η παραγραφή», Πέτρος Παραράς
- «Πότε υποχρεούται η Κυβέρνηση να ζητήσει ψήφο εμπιστοσύνης;», Φίλιππος Σπυρόπουλος

Πότε υποχρεούται η Κυβέρνηση να ζητήσει ψήφο εμπιστοσύνης;

Φίλιππος Σπυρόπουλος, Καθηγητής Συνταγματικού Δικαίου στη Νομική Σχολή Αθηνών

Το άρθρο 84 παρ. 1 Σ. ορίζει: «... Μέσα σε δεκαπέντε ημέρες από την ορκωμοσία του Πρωθυπουργού, η Κυβέρνηση υποχρεούται να ζητήσει ψήφο εμπιστοσύνης της Βουλής ... Η Βουλή, αν έχουν διακοπεί οι εργασίες της κατά το σχηματισμό της Κυβέρνησης, καλείται μέσα σε δεκαπέντε ημέρες να αποφανθεί για την πρόταση εμπιστοσύνης».

Η διάταξη προϋποθέτει είτε (α) Βουλή που βρίσκεται σε τακτική ή έκτακτη σύνοδο είτε (β) «απούσα Βουλή» (Βουλή που δεν βρίσκεται σε τακτική ή έκτακτη σύνοδο), δηλαδή Βουλή, της οποίας οι εργασίες έχουν διακοπεί. Στη δεύτερη περίπτωση η Βουλή συγκαλείται σε ειδική σύνοδο, εντός της ανωτέρω προθεσμίας, για να ασκήσει τη σχετική αρμοδιότητά της, της παροχής ψήφου εμπιστοσύνης στην Κυβέρνηση.

Η διάταξη δεν προβλέπει πότε παρέχεται η ψήφος εμπιστοσύνης, όταν δεν υπάρχει Βουλή. Βουλή δεν υπάρχει, όταν η θητεία της προηγούμενης έχει λήξει ή η προηγούμενη Βουλή έχει διαλυθεί. Επί λήξεως της θητείας της Βουλής διατάσσεται με διάταγμα η διενέργεια εκλογών μέσα σε τριάντα ημέρες και η σύγκληση της νέας Βουλής σε τακτική σύνοδο μέσα σε άλλες τριάντα ημέρες από αυτές. Έτσι ορίζει το άρθρο 53 παρ. 1 εδ. β' Σ. και όμοια ρύθμιση περιέχει επίσης το άρθρο 41 παρ. 3 Σ., το οποίο εφαρμόζεται επί διαλύσεως της Βουλής.

Και στις δύο περιπτώσεις, της κανονικής λήξεως της θητείας της Βουλής και της διαλύσεώς της, η σύγκληση της νέας Βουλής σε τακτική σύνοδο επιτρέπεται να ορισθεί για την 29^η ή την 30^η ημέρα μετά από τη διενέργεια των εκλογών. Αλλά ο Πρωθυπουργός μπορεί κάλλιστα να ορκισθεί την επομένη ή τη μεθεπομένη των εκλογών και η Κυβέρνηση να σχηματισθεί αμέσως. Πώς, άραγε, θα τηρηθεί στην περίπτωση αυτή η προθεσμία του δεκαπενθημέρου που ορίζει το άρθρο 84 παρ. 1 Σ; Η απάντηση είναι ότι δεν θα τηρηθεί η προθεσμία των δεκαπέντε ημερών από την ορκωμοσία του Πρωθυπουργού, χωρίς πάντως αυτό να σημαίνει ότι δεν τηρείται και το άρθρο 84 Σ. Το άρθρο αυτό, όπως σημειώθηκε ανωτέρω, δεν έχει ρυθμίσει την περίπτωση που Βουλή δεν υπάρχει. Προϋποθέτει υπάρχουσα Βουλή. Μόλις λοιπόν συγκροτηθεί η νέα Βουλή σε σώμα, τότε αρχίζει και η προθεσμία των 15 ημερών.

Ταύτα δεν διέλαθαν της προσοχής του συντακτικού νομοθέτη του 1975. Ο Αθανάσιος Κανελλόπουλος, στην Ολομέλεια της Επιτροπής του Συντάγματος, παρατηρούσε σε σχέση με την

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Άρθρα

- «Γιατί οι προεδρικές εκλογές στις ΗΠΑ θα κριθούν από τους μη ενημερωμένους, αναποφάσιτους ψηφοφόρους», Ilya Somin
- «Η επιστροφή των δικαστών», Ξενοφών Κοντιάδης
- «Τώρα αρχίζει η παραγραφή», Πέτρος Παραράς
- «Πότε υποχρεούται η Κυβέρνηση να ζητήσει ψήφο εμπιστοσύνης;», Φίλιππος Σπυρόπουλος

Νέες δραστηριότητες του Κέντρου Ευρωπαϊκού Συνταγματικού Δικαίου – Ιδρύματος Θεμιστοκλή και Δημήτρη Τσάτσου

Προγράμματα - Μελέτες

- «Αξιολόγηση της βάσης δεδομένων του EIGE για θέματα ισότητας των φύλων»
- «Καταγραφή πληροφοριών σχετικά με την επίδραση της οικονομικής κρίσης στην ισότητα των φύλων»

παρ. 1 του άρθρου 84: «... Όταν ... το πρώτον σχηματίζεται η Κυβέρνησις μετά τας εκλογάς, δεν έχει πρόνοιαν ειδικώς δια την περίπτωσιν αυτήν το άρθρον 84 ... Μετά από τις εκλογές, ως γνωστόν, υπάρχει ένας χρόνος που απαιτείται μέχρις ότου συνέλθει η Βουλή ... Φαντάζομαι – απλώς διευκρινιστικώς το λέγω – ότι υποτίθεται ότι δια το ευθύς μετά τις εκλογές χρονικόν διάστημα, δεν είναι δυνατόν να εμφανισθεί εντός του δεκαπενθημέρου η Κυβέρνησις εις την Βουλήν αλλά θα εμφανισθεί, όταν θα συνέλθει η Βουλή ...». Ο Πρόεδρος της Ολομέλειας της Επιτροπής, Κωνσταντίνος Τσάτσος, θεώρησε «ότι αυτό είναι αυτονόητον» και ότι «θα πρέπει να θεωρηθεί ότι το δεκαπενθήμερον τρέχει, αφ' ης η Βουλή συγκροτηθεί εις Σώμα, και ημπορεί αυτό, εάν συμφωνήτε, να το βάλωμεν ως ερμηνευτικήν δήλωσιν». Ο Αθανάσιος Κανελλόπουλος αρκέσθηκε στο «[να] γραφή εις τα πρακτικά. Δεν χρειάζεται ερμηνευτική δήλωσις» (βλ. Επίσημα εστενογραφημένα Πρακτικά της Ολομέλειας της Επιτροπής του Συντάγματος 1975, σελ. 224, στ. α').

πηγή: Εφημερίδα «ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ», 7/7/2012

Νέες δραστηριότητες του Κέντρου Ευρωπαϊκού Συνταγματικού Δικαίου – Ιδρύματος Θεμιστοκλή και Δημήτρη Τσάτσου

Προγράμματα – Μελέτες

- «Αξιολόγηση της βάσης δεδομένων του EIGE για θέματα ισότητας των φύλων»
- «Καταγραφή πληροφοριών σχετικά με την επίδραση της οικονομικής κρίσης στην ισότητα των φύλων»

Το Κέντρο Ευρωπαϊκού Συνταγματικού Δικαίου – Ίδρυμα Θεμιστοκλή και Δημήτρη Τσάτσου, σε συνεργασία με την Ελληνική Ένωση για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου, το Κέντρο Πληροφόρησης και Τεκμηρίωσης για το Ρατσισμό, την Οικολογία, την Ειρήνη και τη μη Βία «Αντιγόνη» και το Κέντρο Ερευνών Μειονοτικών Ομάδων, ως εθνικό σημείο

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Νέες δραστηριότητες του Κέντρου Ευρωπαϊκού Συνταγματικού Δικαίου – Ιδρύματος Θεμιστοκλή και Δημήτρη Τσάτσου

Προγράμματα - Μελέτες

- «Αξιολόγηση της βάσης δεδομένων του EIGE για θέματα ισότητας των φύλων»
- «Καταγραφή πληροφοριών σχετικά με την επίδραση της οικονομικής κρίσης στην ισότητα των φύλων»

επαφής με το Ευρωπαϊκό Δίκτυο για τα θεμελιώδη δικαιώματα (FRANET) του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Θεμελιωδών Δικαιωμάτων (European Union Agency on Fundamental Rights - FRA) έχει αναλάβει να εκπονήσει σειρά μελετών για λογαριασμό του EIGE.

Ο EIGE (European Institute for Gender Equality) αποτελεί οργανισμό της ΕΕ που υποστηρίζει τα κράτη μέλη στις προσπάθειές τους για την προώθηση της ισότητας των φύλων, την καταπολέμηση των διακρίσεων και την ευαισθητοποίηση σχετικά με την ισότητα. Αποστολή του είναι η συλλογή και ανάλυση συγκρίσιμων δεδομένων σχετικά με θέματα ισότητας των φύλων, η ανάπτυξη μεθοδολογικών εργαλείων, ιδίως για την ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου σε όλους τους τομείς δημόσιων πολιτικών, η διευκόλυνση της ανταλλαγής ορθών πρακτικών, η προώθηση του διαλόγου μεταξύ των εμπλεκομένων και η ευαισθητοποίηση των πολιτών της ΕΕ.

– «Αξιολόγηση της βάσης δεδομένων του EIGE για θέματα ισότητας των φύλων»

Σκοπός της εν λόγω μελέτης είναι η επικαιροποίηση της ηλεκτρονικής βάσης δεδομένων του EIGE, η οποία αποτελεί βασικό εργαλείο στην προσπάθεια του οργανισμού να διαθέσει όλες τις πληροφορίες σχετικά με τους άμεσα εμπλεκομένους και τους εμπειρογνώμονες σε θέματα ισότητας των φύλων στο ευρύ κοινό, καθώς και να παράσχει δικτύωση μεταξύ των φορέων σε ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο.

– «Καταγραφή πληροφοριών σχετικά με την επίδραση της οικονομικής κρίσης στην ισότητα των φύλων»

Σκοπός της μελέτης είναι η καταγραφή πληροφοριών που προκύπτουν από δημοσιευμένες μελέτες και έρευνες, οι οποίες καταδεικνύουν την επίδραση της οικονομικής κρίσης σε θέματα ισότητας των φύλων. Πιο συγκεκριμένα, η μελέτη εστιάζει στην επίδραση της οικονομικής κρίσης στις κοινωνικές και εργασιακές της δραστηριότητες των γυναικών και στα μέτρα που αναπτύχθηκαν από τα κράτη μέλη για την άμβλυση των επιπτώσεων της ύφεσης σε θέματα ισότητας.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Νέες δραστηριότητες του Κέντρου Ευρωπαϊκού Συνταγματικού Δικαίου – Ιδρύματος Θεμιστοκλή και Δημήτρη Τσάτσου

Νέα βιβλία

X. Contiades (Ed.), «Engineering Constitutional Change. A Comparative Perspective on Europe, Canada and the USA», Routledge 2012, 488 σελ.

Νέα βιβλία

X. Contiades (Ed.), «Engineering Constitutional Change. A Comparative Perspective on Europe, Canada and the USA», Routledge 2012, 488 σελ. (<http://www.routledge.com>)

This volume provides a holistic presentation of the reality of constitutional change in 18 countries (the 15 old EU member states, Canada, Switzerland and the USA). The essays offer analysis on formal and informal constitutional amendment bringing forth the overall picture of the parallel paths constitutional change follows, in correlation to what the constitution means and how constitutional law works. To capture the patterns of constitutional change, multi-faceted parameters are explored such as the interrelations between form of government, party system, and constitutional amendment; the interplay between constitutional change and the system of constitutionality review; the role of the people, civil society, and experts in constitutional change; and the influence of international and European law and jurisprudence on constitutional reform and evolution.

In the extensive final, comparative chapter, key features of each country's amendment procedures are epitomized and the mechanisms of constitutional change are explained on the basis of introducing five distinct models of constitutional change. The concept of constitutional rigidity is re-approached and broken down to a set of factual and institutional rigidities. The classification of countries within models, in accordance with the way in which operative amending mechanisms connect, leads to a succinct portrayal of different modes of constitutional change engineering.

List of contributors:

- Abraham Barrero Ortega, Professor of Constitutional Law, University of Seville
- Christian Behrendt, Professor of Public and Constitutional Law, University of Liege
- Robert Blackburn, Professor of Constitutional Law, King's College London
- Xenophon I. Contiades, Professor of Public Law and Dean, University of Peloponnese, and Director, Centre for European Constitutional Law
- Thomas Fleiner, Professor Emeritus of Public Law, University of Fribourg, former Director, Institute of Federalism
- Alkmene Fotiadou, Dr. iur, Research Associate, Centre for European Constitutional Law

www.cecl.gr
Επικοινωνία: centre@cecl.gr

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Νέες δραστηριότητες του Κέντρου Ευρωπαϊκού Συνταγματικού Δικαίου – Ιδρύματος Θεμιστοκλή και Δημήτρη Τσάτσου

Νέα βιβλία

X. Contiades (Ed.), «Engineering Constitutional Change. A Comparative Perspective on Europe, Canada and the USA», Routledge 2012, 488 σελ.

- Jörg Gerkrath, Professor of European Law, University of Luxembourg
- Tania Groppi, Professor of Public Law, University of Sienna
- Allan C. Hutchinson, Distinguished Research Professor of Law, Osgoode Hall Law School, York University
- Liliane Icher, Lecturer, University of Toulouse I Capitole
- Markus Kotzur, Professor of Public and European Law, University of Leipzig
- Helle Krunke, Professor of Constitutional Law, University of Copenhagen
- Fiona de Londras, Lecturer, University College Dublin
- Jonatas E. M. Machado, Associate Professor of Constitutional Law, University of Coimbra
- Lars-Göran Malmberg, Professor of Public Law, University of Gothenburg
- Wanda Mastor, Professor of Public Law, University of Toulouse I Capitole
- David Gwynn Morgan, Professor Emeritus of Law, University College Cork
- Tuomas Ojanen, Professor of Constitutional Law, University of Helsinki
- Irene Sobrino Guijarro, Assistant Professor of Constitutional Law, University of Seville
- Manfred Stelzer, Professor of Public Law, University of Vienna
- Ioannis A. Tassopoulos, Associate Professor of Public Law, National and Kapodistrian University of Athens
- John R. Vile, Professor of Political Science and Dean, University Honors College, Middle Tennessee State University
- Wim J.M. Voermans, Professor of Constitutional and Administrative Law, Director, Institute of Public Law, University of Leiden

www.cecl.gr
Επικοινωνία: centre@cecl.gr

The book is dedicated to the memory of Professor Dimitris Th. Tsatsos.